

בעזרה"ת אגדה של תורה

גליון 624

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

בראש השנה ובתקופה שלפניו, אדם צריך להבהיר ולשנן לעצמו, שכל צרכיו בשנה הבאה נגזרים ונקבעים ביום זה. העובדה שעד היום מצבי היה טוב, אינה מחייבת שמצב זה יימשך גם בשנה הבאה. וכן להיפך. כרגע ביום הדין - אין לי מאומה, אני צריך לקבל הכל מחדש! אל לאדם לחשוב לעצמו, ברוך השם אני בריא, יש לי עבודה מצוינת, קרן פנסיה שמנה - אפשר להיות רגוע... לא! אדם צריך לטעת בהרגשת ליבו שכל מה שיש לו, זה רק כי כך גזר הבורא, וברצות הבורא - הגלגל מתהפך ברגע. לא חסרים סיפורים ומקרים על אנשים שחיייהם השתנו באחת מן הקצה אל הקצה - תאוונות, מחלות פתאומיות, נפילות כלכליות. לצערנו חווינו גם קטסטרופות כלליות בצורת צונאמי פתאומי, רעידות אדמה ושריפות ענק. העובדה ששנייה קודם לכן הכל היה טוב, לא מהווה ערובה לכך שגם בעתיד יהיה טוב. אין לאף אחד מאתנו "ביטוח חיים". באופן דומה, גם בפן החיובי, אנשים שהיו במצבי קושי ראו ישועות שאי אפשר היה לחזות אותם מראש... "אמר רבי יצחק, כל שנה שרשה בתחילתה, מתעשרת בסופה. שנאמר "מר(א)שית השנה ועד אחרית שנה" רש"י, מבאר אמרה זו וכותב כך: "שנה שרשה בתחילתה - שישאל עושין עצמן רשין בראש השנה, לדבר תחנונים ותפילה", שנה שיש לה ראשית כזו, סופה שתהיה לה גם אחרית טובה. כשאדם משריש בליבו שבראש השנה נגזר עליו מחדש מה יהיה עליו דבר יום ביומו במשך השנה הבאה, אזי הוא יעמוד בפני הבורא כרש, וזה לא "כאילו", הוא באמת מרגיש רש...

פסחה האהל

מצות ביכורים המופיעה בתחילת פרשתנו, נהגה בזמן שביית המקדש היה קיים, ועיקרה היה הבאת הפירות הראשונים מהתבואה שגדלה בשדה. החקלאי שהביא מתנונבת שדהו היה קורא מספר פסוקים המביעים תודה להשם יתברך על הטובה שהעניק לו. "הגדתי היום לה' אלוקיך כי באתי אל הארץ..." בהמשך הוסיף האיש להודות בתמציתיות על לבן הארמי שביקש להזיק ליעקב ובניו וניצלנו מציפורניו, השעבוד במצרים, הגאולה משם, שקיבלנו את ארץ ישראל; ועיקר העיקרים: שזכינו לבית המקדש. וכאן יש מקום להבין: אמנם אמירת תודה היא דבר חשוב מאוד, חובה מוסרית והבעת אנושיות למיטיב עמנו, אך מה העניין בכך שמביא הביכורים יגיד תודה להקב"ה על רשימת טובות שגמל עמו ועם כל בני ישראל מאז היותנו לגוי? בפרט שהוא נוקט בלשון: "הגדתי היום", וכי ה' יתברך שעשה כל זאת לא יודע את הטובות שגמל עמנו שאנו צריכים "לספר לו?"

רבי ירוחם ליבוביץ ממיר מתייחס בדבריו על פרשתנו לאותם אנשים שכאשר עושים להם טובה - הם אמנם אסירי תודה, אבל אינם מביעים זאת בפיהם. חלקם בגלל שהם מתביישים להחצין את רגשותיהם, חלקם סבורים שאין זה מכבודם להודות לזולת בפה מלא. שלא נטעה, מדובר באנשים שאם הזולת יזדקק לטובה חוזרת מצידם - הם יעזרו בשמחה ומכל הלב, אבל הם לא יטרחו לומר תודה בפה. דבר זה, ממשך רבי ירוחם, פסול לחלוטין. את המקור לכך הוא לומד ממצוות הביכורים בה מפרט מביא הביכורים את תודתו העמוקה גם על מאורעות שחלו לפני אלפי שנים, משום שבלעדיהם - הוא לא היה ניצב כאן היום ומביא ביכורים. והוא מספר זאת לבורא עולם שבוודאי אין לו צורך בסיפור הדברים המחודש, ללמדנו, כי לא די בכך שתהיה מוכן להשיב טובה לזולת אלא תביע אותה בפה מלא, גם אם לא נראה לך שצריך לשתף אותו בתודה. מדבריו רואים אנו חובה שהיא זכות גדולה לחיי המעשה: נהג האוטובוס, החנווני במכולת, הפקיד שנתן לנו שירות - לכולם מגיעה "תודה רבה" בהארת פנים ובהרגשה שהם אכן עשו לנו חסד, ועל חסד מודים מכל הלב. העובדה שזוהי עבודתם ואנו משלמים להם על כך שכר, אינה מעלה ואינה מורידה מחשיבות הטובה שנעשתה עבורנו.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

אומר רבי יצחק, אם בראש השנה תחושות אלו ילוו אותנו והשנה תהיה "רשה בתחילתה" - הסיכוי שזוכה בדין ושהשנה תתעשר בסופה, גבוה יותר. כעת אפשר להבין, מהי הסיבה שבעטיה עזרא הסופר תיקן לקרוא את פרשת כי תבוא בסמוך לראש השנה. כדי שנמחיש לעצמנו את העלול להיות לכאן או לכאן וכך באמת להרגיש רשים ודלים, ועל ידי שהשנה רשה בתחילתה, היא מתעשרת בסופה.

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:48 6:49
נא לטמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת: 8:23

אָהַל הַהִלְלוּת

הלכות ראש השנה

א. מנהג ישראל להסתפר בערב ראש השנה לכבוד החג. ולובשים בגדים מכובסים ומגוהצים לכבוד ראש השנה, להראות שאנו בטוחים בחסדי השם יתברך שיוציא לאור משפטינו לחיים טובים ולשלום. אמנם, עדיין עלינו להיות מלאים בייראה מפרח ה' ומיום הדין.

ב. מדליקים נרות **בשני הלילות של ר"ה** לכבוד החג, וצריך לברך "אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של יום טוב" ואחר כך להדליק. והנכון הוא שלא לברך "שהחיינו" בעת ההדלקה, אלא לצאת ידי חובה ברכת שהחיינו בשעת הקידוש.

ג. התפילות בראש השנה יהיו בשמחה ובטוב לבב, ובנעימה קדושה, ומתוך כוונה שלימה, כי בטוחים אנחנו בישועת ה' שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. ולא כאותם שמביאים עצמם לידי בכייה בתפלות ראש השנה, שהרי ראש השנה יום חג הוא. ורק אם מתעורר מעצמו לבכות בתפלותיו מחמת התלהבות דקדושה, אין בזה שום מניעה כלל.

ד. בקידוש ליל שני של ראש השנה, טוב להניח לפניו פרי חדש, כדי לברך עליו שהחיינו. ואם אין מצוי לו פרי חדש, אף על פי כן יברך שהחיינו.

ה. **אסור לאפות או לבשל או להכין את השולחן מיום טוב ראשון ליום טוב שני של ראש השנה.** ורק מותר להדליק את הנר ביום טוב ראשון לקראת ערב לכבוד היום השני.

ו. מנהג טוב שלא לישון ביום ראש השנה, מכיון שהישן בראש השנה – מזלו ישן.

אהל לחידוש חידושים ופגנים לשולחן השבת

פרשת כי תבוא מצויות בה ברכות וקללות. ברכות אם עם ישראל ילך בדרך התורה, וקללות אם חלילה להיפך.

גם בפרשת בחוקותי שבספר ויקרא מופיעות ברכות וקללות, וה"אור החיים" הקדוש מציין שני הבדלים בין שתי הפרשות והוא מבאר את סיבתם.

א. הקללות שבפרשת בחוקותי כתובות בלשון רבים, ואילו הקללות שבפרשתנו כתובות בלשון יחיד (למעט פסוקים בודדים). ב. בפרשת בחוקותי הקללות מסתיימות בפסוקי נחמה ותקווה, ואילו בפרשתנו לא מובאים פסוקי נחמה לאחר הקללות.

ה"אור החיים" תולה את שתי הנקודות זו בזו. פרשת בחוקותי כתובה בלשון רבים משום שהיא פונה לכלל ישראל, ואילו פרשתנו כתובה בלשון יחיד משום שהיא פונה אל היחיד. כיוון שכך, לאחר שהתורה כותבת את הקללות העלולות לבוא על עם ישראל בתור כלל, מיד עם סיום הקללות מובאים דברי נחמה ותקווה, משום שסופו הטוב של עם ישראל מובטח לו. הקדוש ברוך הוא הבטיח בתורתו שהוא יזכור לעם ישראל את ברית אבותיו, יגאל אותם בגאולה שלימה ויביאו אל תכליתו.

כל זה נכון ביחס לעם ישראל בתור כלל. אולם ביחס לאדם היחיד, ביחס לפרט, סופו הטוב לא מובטח לו. ביד האדם היחיד ניתנת הבחירה בין טוב לרע, ואם חלילה הוא בוחר ברע יתכן והוא יאבד את עולמו ובאמת לא תהיה לו נחמה, לפחות בחייו עלי אדמות. אם כן, גם אם האומה בתור אומה היא במצב טוב, תמיד יהיו יחידים סוררים שסופם יהיה בכי רע. זו הסיבה שבפרשתנו, העוסקת ביחידים, לא מוזכרת נחמה לאחר הקללות, משום שהנחמה אכן לא מובטחת לאדם שבחר לחיות את חייו באופן שלילי.

אחת מהברכות בפרשתנו: **"והיית רק למעלה ולא תהיה למטה"**. דקדק האדמו"ר רבי בן ציון הלברשטאם, ה"קדושת ציון", מבאבוב: אם תהיה 'רק למעלה' מה צורך יש לכפול ולהבהיר ש'לא תהיה למטה'?

ה"קדושת ציון", מעניק דוגמה להבנת העניין: כאשר אדם רוצה להשליך אבן למרחק רב, הרי שהוא משיב את ידו לאחור בתנופה, כדי שיוכל לתת תנופה לאבן. כך בדרך הטבע, כאשר אדם רוצה לצאת מהשגרה ולהתעלות, שורת הדין הייתה שעליו 'ללכת לאחור' מעט, ליפול ממדרגתו, כדי שיוכל לעלות ולהעפיל. ירידה לצורך עלייה.

אולם כאשר ישראל עושים רצונו של מקום, הקב"ה מבטיח לנו: **"והיית רק למעלה"**, תוכל להתעלות בלי לרדת קודם ממדרגתך, "ולא תהיה למטה".

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

אי שם באחד הכפרים במדינת סין הענקית חי איש זקן וחכם ולו בן יחיד, רכוש רב לא היה לו, אך שמח בחלקו והאמין שיש בורא לעולם שתמיד יודע לשלוח בדיוק מה שהוא צריך.

יום אחד הגיע מעומק היער אל פתח ביתו של הזקן סוס פראי. בנו של הזקן קפץ על המציאה, תפס את הסוס והכניסו לאורווה. אבל הזקן לא היה מאושר. שאל אותו בנו: 'אבא למה אתה לא שמח? תפסתי את הסוס והכנסתי אותו לאורווה. אתה לא חושב שזה טוב? אנחנו זקוקים לסוס בריא וחזק'. הזקן נד בראשו ואמר: 'אם זה טוב או רע, את זה נדע רק בעתיד'. למחרת ברח הסוס מהאורווה. הבן היה מאוד עצוב, אבל אביו לא אמר דבר. הבן שאל את הזקן: 'אבא האם אתה לא חושב שחבל שהסוס ברח לנו? היינו זקוקים לו'.

הזקן רק נד בראשו ואמר: 'האם זה טוב או רע, את זה נדע רק בעתיד'. אחרי שלושה ימים חזר הסוס ואתו עוד שני סוסים חדשים. הבן היה מאוד נרגש, והכניסו לאורווה. אביו לעומת זאת נותר אדיש. הבן לא יכול היה להבין זאת. 'אבא', אמר הבן, 'זאת סיבה לשמוח. יש לנו שלושה סוסים עכשיו'. הזקן רק נד בראשו ואמר: 'האם זה טוב או רע, את זה נדע רק בעתיד'. בערב הנער היה כבר עייף מטיפול בסוסים. הוא ניסה לאלף את הסוס הפראי, אבל זה בעט בו ושבר את רגלו. 'אבא! קרא הנער. 'שברתי את רגלי, כנראה שצדקת שזה לא היה כ"כ טוב שהסוס הגיע'. האב הזקן קיבע את רגלו של בנו ואמר: 'האם זה טוב או רע, את זה נדע רק בעתיד'.

כעבור מספר שבועות פרצה מלחמה במדינה. הגיעו אנשי צבא ואת כל צעירי הכפר גייסו לצבא. את הבן של הזקן השאירו מאחור, הוא לא התאים לצבא בגין רגלו השבורה. המלחמה הייתה קשה ביותר, בפרט בחזית אליה נשלחה הפלוגה של צעירי הכפר, אחרי כמה ימים של קרב עקוב מדם נהרגו כל חיילי הפלוגה במלחמה. כאשר הגיעה השמועה הנוראה לכפר, הזקן נד בראשו ואמר לבנו: 'צעיר אתה. אל תשכח את רצף האירועים שעברנו לאחרונה. ותמיד תזכור: קטנים אנחנו מלהבין את מהלכיו של בורא עולם, לא תמיד הטוב שאנו כ"כ רוצים אותו, הוא באמת טוב לנו. ולא תמיד מקרה שנראה לנו כ"כ רע, הוא באמת רע. לפעמים זה הדבר הטוב ביותר עבורנו. כפי שראית בעיניך'.

בזה מסביר נכדו של הבעש"ט בספר דגל מחנה אפרים את הפסוק בפרשת השבוע "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך". לשון המקרא נראה כלא מדויק. לכאורה היה צריך לומר הפוך, שהאדם ישיג ויגיע לכל הברכות האלה. ולא שהברכות ירדפו אחרי האדם וישיגו אותו. אלא שלפעמים האדם בורח מהדברים הטובים, מקוצר דעתו שאינו יודע מה טוב עבורו ומה לא. הוא פשוט בורח מהטוב. לכן התפלל דוד המלך בספר תהלים (כ"ג) 'אך טוב וחסד ירדפוני'. גם אשר אני בורח ממה שהו שנראה לי כ"כ נורא ולא טוב עבורי, אנא, שהטוב והחסד ירדפו אחרי וישיגו אותי. כי הרי אני לא יודע לרדוף אחריהם, להיפך אני בורח ורוצה להיפטר מהם כי הם נראים לי דברים רעים ביותר. זה גם הכוונה שהתורה מברכת אותנו "ובאו כל הברכות האלה", גם כאשר אתה לא מבין שאלה ברכות, יבואו כל הברכות "והשיגך" - הם ירדפו וישיגו אותך. עצם הדבר שאנו מאמינים שכל מה שרק יקרה לנו הוא טוב באמת, הוא הגורם לכך שאכן זה יהפוך לטוב. בספרי החסידות זה נקרא 'המתקת הדינים'. בכל מצב, כאשר אתה משתדל לחפש את הדבר הטוב שעדיין יש בתוך המקרה הזה,

מחשבה טובה זו ההופכת את הכל לטובה. כי בכל דבר אם נחפש, נמצא נקודה כלשהי להודות עליה. גם אם חלילה מישהו נמצא בבית חולים במצב קשה, כאשר הוא יבדוק את המצב סביבו, עדיין יהיה יראה דברים טובים. חלק ממערכות גופו שעדיין פעילים. מזגן שעובד בחדר. משפחה וצוות מסור שדואג לו, וכדו'. במחשבות אלו אדם הופך את כל הצירופים לטובה. והוא יוצא ממשע לשפע, מצרה לצהר. כל רע הוא הופך לטוב וכל דין לרחמים גמורים. אין רע בעולם כלל וכלל. הכל הוא לטובה, כי ה' הוא טוב. גם אם קורה לנו, חלילה, משהו רע בחיים, הסיבה היא לשם כפרת עוונות לאחר שקלקלנו את נשמתנו במעשינו. ייסורים הם כמו ניתוח, הניתוח יכאב אך החולה יבריא.

"בברכה ראשונה מכובד",

הכריז בפאתוס מחלק הכיבודים בחופה,

"הגאון הצדיק הקדוש, רבי פלוני".

יהודי שנתכבד בברכה פילס את דרכו אל החופה,

ומחלק הכיבודים הכריז שוב את שמו ותואריו

בתוספת "הכהן".

משיכה עזה בשרוולו גילתה לו שהמתכבד זועם:

"אינני כהן".

"מעניין", המהם המכריז.

"כשאמרתי 'הגאון הצדיק הקדוש' - שתקת.

ב'כהן' נזכרת שאתה לא..."

קצתה האתול

מורה נכנס לכתה ומציג בפני תלמידיו גיליון נייר חלק, כשבמרכזו מתנוססת נקודה שחורה זעירה וכמעט בלתי נראית. "העבירו את הגיליון ביניכם", מורה המורה, "אמרו נא לי, מה אתם רואים?".

התלמידים מתבוננים בדף בזה אחר זה, כשהסבב מסתיים כולם עונים כאחד: "נקודה שחורה".

המורה מאוכזב ממש: "גיליון נייר לבן וצח מונח למול עיניכם. למעלה מתשעים ותשעה אחוזים של לבן ונקי. כל מה שהנכם רואים זו רק הנקודה השחורה!..."

יש להבין כיצד מצוה אותנו התורה "ושמחת בכל הטוב", וכי ניתן לצוות על השמחה שמקומה ברגש ולא בשכל? הרב זמיר כהן שליט"א מוצא ברובד הפנימי של הפסוק הדרכה כיצד ניתן להיות בשמחה תמידית בכל עת ובכל מצב. ראשית, "ושמחת בכל הטוב" - התבונן בכל הטוב שיש לך, ותגלה שיש הרבה טוב: היכולת לראות, לשמוע, לדבר, מיטה לישון, בגד ללבוש ושאר צרכים הכרחיים. למעשה, המעט המעציב אותך, הוא קטן מאוד ביחס לכל נכסיך האמיתיים. וכי בעבור המעט החסר יש להיכנס לעצבות? לפיכך מדגישה התורה: "ושמחת בכל הטוב" - שים דגש על מה שיש, ולא על מה שאין.

ושמא תאמר: הלא עדיין יש לי מעט רע הגורם לי עצב? ממשיכה התורה ואומרת: "אשר נתן לך ה' אלוקיך!", זכור כי הנותן לך הוא ה' אלוקיך - בוראך ואוהבך. כיצד יתכן שמי שאוהבך והוא כל יכול שלא חסר לו מאומה, לא נותן לך מה שאתה זקוק לו? אין ספק כי זאת משום שחכמתו וראייתו גבוהה מראייתנו, ויודע הוא כי כך טוב לנו ביותר.

ועוד מסר חשוב נכלל במלות הפסוק: התבונן במי שנתן לך את כל הטוב שבידך. אדם המקבל גביע כסף מהמלך, יותר משהוא שמח בגביע הכסף מצד ערכו הממוני, שש ומתפאר הוא בכך שזכה לקבל מתנה מהמלך, וזהו: "ושמחת בכל הטוב, אשר נתן לך ה' אלוקיך!"

שמחת החיים תלויה אפוא בהתבוננות נכונה. פתגם עתיק אומר: "החיים מורכבים משני חלקים - 10% הם הדברים שקורים לך, ו-90% זו הבחירה שלך איך להתייחס אליהם".

ואכן, נאמר בתהלים: "עבדו את ה' בשמחה". "בשמחה" אותיות "מחשבה" היא רגש, ומחשבה היא שכל, ובכל זאת שתיהן מורכבות מאותן אותיות, ללמדנו ששמחת אמת מושגת על ידי התבוננות מחשבתית נכונה. המביט על העולם בעין רעה מביא את העונש שלו על עצמו במו ידיו. הוא חי בגיהנום שברא לעצמו. ואילו המביט בעין טובה, מרגיש את הזכות ואת האושר לחיות בעולם שגם אם אינו מושלם, הוא מסוגל לטעום בו טעם גן עדן.

ברכה והצלחה

ובריאאות איתנה

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

סעיד אשר בן לאה הי"ו

אורה בת סניורה הי"ו

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה

ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה

ומשפחתו הי"ו

אופיר דלל בן אורה

ומשפחתו הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכני"ס אור אבנר

רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 18:45

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) - 18:45

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א

יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א

יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א

יום ה' - הרב אליהו הכהן שליט"א

בית הכנסת

"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:00

מנין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 18:45

שיעורי תורה מידי יום

שעה קודם מנחה

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 20:00